

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j^o 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van Defensie en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein toelating van vreemdelingen, 1945 -

Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, maart 2004

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671).

De lijst heeft de vorm van een Basis selectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuwe selectielijst van te vernietigen archiefbescheiden van het ministerie van Defensie.

Het beleidsterrein

Het PIVOT-rapport *De toelating van vreemdelingen. een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein toelating van vreemdelingen 1945-1993*. PIVOT-rapport nr. 23 (Den Haag1994) vormt de basis voor het basis selectiedocument. Het rapport institutioneel onderzoek beschrijft de taken en handelingen van de overheidsorganen op voornoemd beleidsterrein tot 1993.

In voornoemd PIVOT-rapport is een aantal handelingen opgenomen van de actoren Minister van Defensie, de Koninklijke Marechaussee en het Militair Gezag. Bij het driehoeksoverleg over het BSD Vreemdelingen werd destijds nagelaten ook de handelingen van deze actoren bij het overleg te betrekken. Teneinde de handelingen die de Minister van Defensie op het beleidsterrein verricht, in kaart te brengen werd door de heer H.E.M. Mettes van het Ministerie van Defensie de handelingen van de Minister van Defensie, de Koninklijke Marechaussee en het Militair Gezag zoals deze in het rapport *De toelating van vreemdelingen* gecontroleerd en gewaardeerd. Daarnaast werd aanvullend onderzoek over de periode 1994-2002 verricht. Hierin wordt eerst de geschiedenis van de wet- en regelgeving van het vreemdelingenbeleid vanaf 1993 tot 2003 geschetst. Vervolgens wordt de taakuitvoering van de minister van Defensie en de Koninklijke Marechaussee op het taakgebied vreemdelingenbeleid vanaf 1994 beschreven. Bij de aanvulling is de oorspronkelijke opzet van het RIO gehandhaafd en is in de hoofdstukindeling ook aangesloten op het PIVOT-rapport 23. De nieuwe handelingen 230-232 zijn oorspronkelijk in het RIO opgenomen onder de nummers 10, 26 en 30. De handelingen zijn redactioneel enigszins aangepast. Verder wordt aan deze handelingen in het PIVOT-rapport nr. 23 als actor de minister van Justitie gekoppeld. Uit het aanvullend onderzoek is echter gebleken dat deze handelingen ook door de minister van Defensie worden uitgevoerd. De nieuwe handeling 233 was oorspronkelijk opgenomen in het RIO onder nummer 189 en is redactioneel aangepast.

Samenvatting van het beleidsterrein

In 1994 vond een ingrijpende herziening van de Vreemdelingenwet plaats. Dit had onder meer te maken met de invoering van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB), waarin is vastgelegd hoe overheid en burger met elkaar dienen om te gaan. In dit kader spelen begrippen als 'behoorlijk bestuur' een rol, wat zich uit in het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Op 1 april 2001 trad opnieuw een nieuwe wet in werking, de Vreemdelingenwet 2000. Dit is een wet in formele zin. Het Vreemdelingenbesluit 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen 2000 zijn diezelfde dag in werking getreden. De Vreemdelingenwet 2000 geeft formeel het juridische kader voor de grensbewaking en voor de toelating, het toezicht op en de uitzetting van vreemdelingen alsmede voor de rechtsmiddelen die de vreemdeling kan aanwenden. Het Vreemdelingenbesluit 2000 is een algemene maatregel van bestuur, waarin een aantal bepalingen van de Vreemdelingenwet 2000 en internationale regelingen op uitgebreide wijze nader worden ingevuld. Het Voorschrift Vreemdelingen

2000 is een beschikking van de Minister van Justitie die nader uitvoering geeft aan de bepalingen van de Vreemdelingenwet 2000 en het Vreemdelingenbesluit 2000. In het Voorschrift Vreemdelingen vinden we met name, maar niet uitsluitend, lijsten en modellen.

De uitvoering van het beleid staat beschreven in de Vreemdelingencirculaire 2000 die met de inwerkingtreding van de herziene Vreemdelingenwet 2000 ook aangepast is. De Vreemdelingencirculaire 2000 is geen wet in formele zin, maar zogenaamde pseudo-wetgeving - een instructie van de Minister van Justitie waarin hij aangeeft op welke wijze de bepalingen van de Vreemdelingenwet 2000, het Vreemdelingenbesluit 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen 2000 door (onder andere de met het toezicht op vreemdelingen belaste) ambtenaren geïnterpreteerd en toegepast moeten worden.

Reikwijdte basis selectiedocument

Het BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voor:

- de Minister van Defensie en voorgangers, 1945 -;
- Militair Gezag, 1945-1965;
- de Bevelhebber der Koninklijke Marechaussee, 1945-.

Driehoeksoverleg

Het overleg over de concept-selectielijst werd schriftelijk afgedaan en vond plaats op in de periode februari - maart 2004. Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen.

Beleidsdeskundigen

Brigade generaal J. Vlaming, plaatsvervangend bevelhebber der Koninklijke Marechaussee, mr. R.J. van Gelderen, beleidsdeskundige bij de staf Koninklijke Marechaussee.

Archiefdeskundigen

Kapitein N. Boerboom, Hoofd DIV bij de staf Koninklijke Marechaussee, H.E.M. Mettes institutioneel onderzoeker CAD/DARIC als archiefdeskundige.

Namens de Algemene Rijksarchivaris: drs. G. Beks.

Op voordracht van het Instituut voor Nederlands Geschiedenis trad de heer drs. M. van der Zee, Hoofd van het Bureau voor Marechaussee Historie als materiedeskundige op dit beleidsterrein op.

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

De selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst stelt dat met de te bewaren gegevens een reconstructie van het handelen van de rijksoverheid op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving mogelijk moet zijn, waardoor bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Om de selectiedoelstelling te realiseren, zijn 6 selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen:

<i>ALGEMENE SELECTIECRITERIA</i>	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de

	inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten te laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Bij het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van de heer drs. M. van der Zee, als historicus en materiedeskundige voorgedragen door het ING. Zijn bijdrage werd door de overige deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Zijn bijdrage werd door de overige deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd met een V (vernietiging op termijn), is de termijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en met het oog op het bedrijfsbelang. De beoordeling en vaststelling van de termijnen zijn gedaan door deskundigen van het departement van Defensie. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

Het BSD is gebaseerd op het aanvullende institutioneel onderzoek dat bij het Ministerie van Defensie door J.M.M. Cuijpers en H.E.M. Mettes werd verricht. Dit onderzoek resulteerde in een aanvulling op het PIVOT-rapport nummer 23 *De toelating van vreemdelingen. een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein toelating van vreemdelingen 1945-1993*.

Het concept-BSD werd in 2003 samengesteld en vervolgens de betrokken zorgdragers voorgelegd. De inhoud van RIO en BSD zijn, alsmede de voorgestelde waarderingen, bij het Ministerie van Defensie beoordeeld door de volgende personen: Brigade generaal J. Vlaming, plaatsvervangend bevelhebber

der Koninklijke Marechaussee en mr. R.J. van Gelderen, beleidsdeskundige bij de staf Koninklijke Marechaussee.

Begin januari 2004 werd aan het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis een materiedeskundige voor het BSD Toelating van vreemdelingen gevraagd. Hiertoe werd de heer drs. M. van der Zee, Hoofd van het Bureau voor Marechaussee Historie. Op 10 februari 2004 werd het RIO en het bijbehorende BSD aan hem opgestuurd met het verzoek het BSD voor alle actoren en hun handelingen te beoordelen en zijn commentaar uiterlijk op 15 maart 2004 aan de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris kenbaar te maken. Per e-mail van 8 maart deelde de materiedeskundige mee in te stemmen met de voorgestelde waarderingen.

Inhoudelijk verslag

Hieronder volgt een overzicht van de handelingen waarover tijdens het driehoeksoverleg gesproken is, en de eventuele wijzigingen in de waarderingen. Deze handelingen en hun waarderingen zijn ook aan de verschillende beleidsdeskundigen voorgelegd. De nieuwe handelingen (genummerd 230-232 in dit BSD) zijn tijdens het driehoeksoverleg besproken.

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst toelating van vreemdelingen na 1945 vond schriftelijk plaats in de maanden februari - maart 2004. Over de voorgestelde waarderingen vond geen inhoudelijke discussie plaats. De tekstuele aanpassingen die door de materiedeskundige werden voorgesteld, zijn in het RIO en het BSD verwerkt.